

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1571/2015
20.04.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у радном спору тужиље Н.В. из С.П., коју заступа пуномоћник З.Ј., адвокат из С.П., против туженог ЈКП "Чистоћа" из С.П., кога заступа пуномоћник Б.П., адвокат из Н.П., ради исплате отпремнине, вредност спора 86.795,60 динара, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 970/15 од 04.06.2015. године, у седници одржаној 20. априла 2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 970/15 од 04.06.2015. године.

Образложење

Побијаном пресудом преиначена је пресуда Основног суда у Старој Пазови П1 51/14 од 19.02.2015. године, којом је био усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиљи на име дела неисплаћене отпремнине исплати 83.206,23 динара са затезном каматом. Истом пресудом обавезана је тужиља да туженом на име трошкова спора исплати 25.500,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни друга битна повреда која би могла бити ревизијски разлог. Ревидент не идентификује битну повреду али из навода "да је пресуда противуречна у погледу

разлога" могло би се закључити да се истиче постојање битне повреде из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП. Међутим, због те битне повреде ревизија се не може изјавити (може у погледу тачака 6, 8, 10. и 11, али се те повреде у ревизији не истичу).

Тужиља је била у радном односу код туженог на неодређено време почев од 04.05.2011. до 18.12.2013. године, када јој је радни однос престао на иницијативу послодавца отказом уговора о раду на основу члана 179. став 2. тачка 9. Закона о раду. Исплаћена јој је и отпремнина у износу од 30.486,00 динара за две године, један месец и три дана, колико је била у радном односу код туженог послодавца. У погледу периода осигурања у трајању од шест година, четири месеца и три дана послодавац (тужени) није јој признао право на сразмерну отпремнину јер је у том периоду она сама била послодавац и права из радног односа остваривала је по основу самозапошљавања.

Код таквог чињеничног стања, првостепени суд сматра да тужиља има право на потпуну отпремнину за укупан радни стаж у трајању од осам година, пет месеци и шест дана (самозапошљавање и рад код последњег послодавца), па је тужбени захтев после извршеног вештачења усвојен у целини.

Супротно, другостепени суд сматра да тужиља има право на сразмерни део отпремнине само у погледу радног стажа који је остварен код последњег послодавца (туженог), па је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев одбио за износ од 83.206,23 динара.

Становиште другостепеног суда је правилно.

У време престанка радног односа на снази је био Закон о раду ("Службени гласник РС" 24/05) који је у члану 158. садржавао правило да је послодавац пре отказа дужан да запосленом исплати отпремнину у висини утврђеној општим актом или уговором о раду (отказ по члану 179. тачка 9). Отпремнина из става 1. датог члана не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу за првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу.

Из цитиране одредбе произилази да је нужан услов за исплату отпремнине постојање радног односа код послодавца који отказује уговор о раду или ранијих послодаваца код којих је био заснован радни однос. Радни однос и "самозапошљавање" нису идентични правни институти како по начину настанка тако и по правном дејству. Самозапошљавањем се остварују одређена права као и у радном односу (радни стаж и остваривање права код фондова социјалног осигурања), али не и сва права која припадају запосленом у радном односу. Запослени у складу са уговором о раду и општим актима има право на зараду, а самозапослени остварује добит као предузетник. Из те разлике произилази и различити третман у погледу остваривања одређених права. Као што је истакнуто, закон није "самозапосленом

лицу" код престанка радног односа по основу тзв. "технолошког вишка" признао право на отпремнину, односно радни стаж на основу кога се утврђује висина отпремнине. Закључак о неизједначавању радног односа и самозапошљавања произилази и из чињенице да се правило о самозапошљавању налази у посебним одредбама Закона о раду (глава 13).

У конкретном случају тужиља није имала закључен уговор о раду код других послодаваца већ је права из радног односа (радни стаж и права која се остварују код фондова социјалног осигурања) остваривала по основу тзв. самозапошљавања, па како се самозапошљавање не уподобљава потпуности радном односу и како закон ове две категорије рада није у потпуности изједначио, то тужиља нема право да се код израчунавања висине отпремнине рачуна и тај посебан радни стаж.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**